

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 < 05 >
 Helyben házhöz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apácza u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkezik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 28.

A fúzió.

Valahányszor a kormánypárt bajba jutott, mindig ott zúgott a levegőben és ott találtuk a hírlapok hasábjain a fúzió eszméjét. Emlegették, vitatták míg a nehézz helyzet tartott, ha pedig elmúlt a baj — elfeledték rögtön.

Most ismét kísért a fúzió eszméje, pedig nincsen bajban az uralkodó párt és éppen ezért azt hisszük, hogy komolyabban lehet venni, mint máskor. Hiszen pár nap alatt nagyot változott a világ s ami egy héttel ezelőtt még gondolatnak is bizzar volt volna, ma már történelmi tény. Egy idegen császár dics. hymnust mond a magyarokról és Ferencz József király önköltségén állítat szobrokat nemzeti dicsőségünknek.

Nem új világ ez!? Csodás mesés világ!!

Hónapokkal ezelőtt egy honvéd hadapród iskola lázba ejtette az országot, óriási hihetetlen vívmánynak tartottuk s ma már mivé törpült az utóbbi napok eseményeivel szemben?

Gyorsan és sokat kaptunk. Majdnem mindent, amit Apponyi kívánt, s amit Bánffy soha sem mert kívánni. Miért maradna hát Bánffy egyedül az ország élén, melyre az Apponyi ideái kezdenek ragyogni? Miért ne fúzióználhatna Apponyi emelt fővel, midőn az ő kívánságai valószínűleg meg közvetlenül a király spontán elhatározásából?

Különb. komoly jeleit is látjuk a fúzióknak.

A sajtóban és parlamenti körökben ugyanis egyaránt lefoglalta az érdeklődést az Ausztriában, valamint nálunk is felvetett kérdés, hogy a delegációk tárgyalhatnak és hozhatnak-e határozatokat, mielőtt a kvóta arány megállapított volna. A kontrovers kérdés úgy a kormánypárti, valamint az ellenzéki sajtóban nagy érdeklődést keltett fel. A nemzeti párt vezető egyéniségeinek körében megérlelődött a felfogás, mely abban csucsosodik ki, hogy a delegációk alkotmányos tárgyalása és határozathozatala lehető anélkül, hogy a kvóta előzetesen megállapított volna.

Ezt a felfogást, mi a kormánynak nagy könnyebbséget okoz *Horánszky* Nándor vitatta, be a párt két lapjában (ugyaneszt teszi a *Pester Lloyd*), hivatkozva arra, hogy 1877-ben épp úgy, mint most, az 1867. XIV. törvényezikk, mely tiz esztendőre állapította meg a kvótarányt, lejárt és 1878-ra épp úgy, mint most, 1898-ra a kvótarány megállapítva nem volt.

Daczára ennek a választások a delegációba megtörténtek, még pedig már 1877. júliusban.

Ez a delegáció csak 1877. decemberben ült össze, tárgyalt és határozott az 1878-iki közös budgetről.

A delegációk tárgyalása és határozathozatala alatt sem a jövő évi kvóta megállapítva nem volt, de még csak kvóta-provizórium sem volt meg. A delegáció

akkor a közös kormánynak három hónapos indemnitást adott, még pedig december 14-én, holott a magyar képviselőház a kvóta-provizóriumot december 20-án fogadta el.

Ezen felfogás megalkotása a nemzeti párt előzékenysége, melyet Apponyi, ki holnap érkezik Budapestre e hó 30-án tartandó párt konferencián fog pártjával együtt nyilvánosságra hozni.

A kormány is egyengeti az utat. *Horánszky* u. i. azt követelte a kvóta kérdésben, hogy a következő 10 évben maradjon meg a mostani arány s e tíz év alatt pontosan vezetve mindkét államban a bevételek naplója, ennek számadatai alapján állapítsák meg visszamenőleg a quóta. Most lehetőleg hosszú provizóriumot kíván Ausztriától a kormány, hogy *Horánszky* álláspontja lehetőleg megközelítettven, a *fúzióra biztos alap teremtsék*.

Szükséges is most a fúzió, mert az osztrák fejtetőn álló viszonyok mellett sok mindent biztosíthatunk magunknak, ha a kormány népszerűsége tenne szert, legalább annyira, amennyi nélkül eredményesen fellépnie csak igen nehezen lehetne.

Ezt pedig az Apponyival való fúzió megszerezné.

Az is érdekes, hogy a pártok aránya a delegációban meg marad.

A delegációban a múlt esztendőben a nemzeti pártból négy, a Szapáry-csoportból pedig egy tagot választottak. A Szapárystáknak megfelelően most a nép-

A „TISZÁNTÚL” TARCZAJA.

A „másik”.

Írta: Prigl Olga.

Feketéné odavitt egy darabka selymet az ablakhoz, úgy vizsgálta a színét, fonákát. No lám, lám, senki sem mondaná hogy nem új, — ismételtette elégedetten. Majd meg odaszólt a lányának:

— Te Erzsí . . .

A kicsit sápadt, kicsit vékony leány összezerezte s aztán csakugy gépiesen vette kezébe a selymet.

— Szép nagyon szép . . .

Az anyja meg faggata:

— Beszélj őszintén Ha talán nem tetszik hogy festett ruhában kelljen vizitelned, esetleg rendelhetünk egy olcsóbbat. Vagy ha pedig az bántana, hogy Kálmán véletlenül ráismer . . .

Erzsí közbevágott:

— De ha mondom hogy nincs semmi kifogásom!

Feketéné nem forszirozta a dolgot tovább Szép gondosan egymásra rakogatta a szerteszét heverő dirib darabokat, s aztán csendesen, szinte felve szólott még oda Erzsínék.

— Talán ma elvihetnéd a szabóhoz . . .

— Ma nem, majd holnap, — mondta kurtán, határozottan a leány.

— Istenem, mindig csak holnap, — töprekedett magában a kicsi, kopott asszony. Idestova esztendeje hogy Erzsí menyasszonya lett Bodrogh Kálmának, s az esküvőjük is csak úgy halasztódik márol holnapra. Mi lesz ennek a vége? Mikor a leány úgyis egyre fanyarabb, kedvetlenebb, ezer csoda, hogy Bodrogh Kálmán azóta már a faképnél nem hagyta.

Az utca felül behalatszott a kapu nyirkorgása. Ép a vőlegény jött. Kiöltözve szépen, tisztán, még a kabátja gomblyukából se hiányzott a kicsi piros rózsabimbó. Boldogan fűtyörészve lépegetett, — Feketéné kiment elébe.

— Ma megint olyan szomorú, — mondta neki.

Bodrogh Kálmának mintha egy pillanatra elborult volna az arca, de aztán csak nevetett s tréfásan kopogott be az ajtón:

— Szabad? . . .

Bágyadtan kelt fel a leány az asztaltól, mosolygott, de csak úgy, mint az őszi napsugár. A keze meg mintha reszketett volna.

— Erzsí, maga beteg, — mondta neki a vőlegénye, s fűrkészve nézett arcába.

A leány megfogta a férfi kezét csaknem

görcsösen, a még s hangja is olyan esdeklés forma volt:

— Mondja, nem haragszik meg? . . .

Meglepte nézett Bodrogh Kálmán.

A leány lehuzta ujjáról a fénylő karika gyűrűt, s aztán mintba álmában beszélt volna:

— Nem tehetem, lássa, nem tehetem . . .

Bodrogh Kálmánnak olyan fehér lett az arca, mint a kréta, még a lábai is meginogtak. A hangja elrekedt, s fátyolos tekintete előtt bolond tánczolt járt a csillogó fémkarika. Kellott egynéhány másodperc míg magához jött, de a szavakat akkor is csak olyan tagolva ejtette.

Erzsí az ablakhoz volt fordulva. A szegény Bodrogh Kálmán meg szinte tántorgott míg közelebb ment hozzá s az ajaka reszketett:

— Legyen hát boldog, áldja meg az Isten . . .

Halkan mondta vissza a leány:

— Áldja meg azt Isten . . .

S csak elhangzottak a Bodrogh Kálmán lépései tompán nehézkesen, mintha koporsóra hullanának a göröngyök. A Feketék kis vizit szobájába meg összébb zsugorodtak a száritott virág csokrok mind, mind. Kegyetlen leány, — mondták fázósan, s beljebb bujtak az atlasz manzsettába. A legfrisebb, a kit alig két napja küldött neki a vőlegénye, — valósággal kifakadt:

Valódi első
 minőségű,
 hegyi

fehér és vörös borok

olcsó árban
 kaphatók

Czeplédy Sándornál

„ZÖLDFÁ”
 szákhodában.

párt, kap majd egy helyet; a nemzetipárt azonban felére fogyván le, csak két helyre tarthat számot. Értesülésünk szerint azonban meghagyják a nemzeti pártnak a delegációkban mind a négy helyet, mert a kormány ezáltal is bizonyosságot akar tenni Apponyi gróf iránt érzett hajlandóságáról.

A fuzió kérdése tehát ismét napirenden van, de most már aztán igazán szükséges, hogy egy szerencsés megoldás formájában onnan végképp lekerüljön.

P—y—

Igazolt horvát képviselők.

A képviselőház állandó igazolási bizottsága Kubinyi Árpád elnöke alatt tartott mai ülésében vizsgálat alá vette a hornát-szlavon országgyűlés kebeléből a közös magyar országgyűlésre megválasztott negyven képviselőnek a horvát-szlavon országgyűlés elnöksége által kiállított megbízó leveleit, azoknak alapján Adamovics Béla, Adamovics Iván, Barlovics István, Barisics Milán, Benák Károly, Cziráki Ferencz, Csnicsek Florián, Dedovics György, Egendorfer Sándor, Francisei Henrik, Ferrich Ferencz, Gyurjevics Vazul, Gyurkovics György, Jagics János, Josipovich Imre, Josipovich Lajos, Kis Oszkár, Kosovác Fridolin, Krajac László, Krajcsovics Sándor, Lobmayer Antal, Maseg Lipót, Milekics Czirill, Májeterovics Mózes, Nedeljkovics Tivadar, Nemesics Ede, Pavics Armin, Petrovics Miklós, Pliverics József, Popovics István, Popovics Vazul, Rátkovics Iván, Spevecz Ferencz, Sáj Nándor, Sorák Péter, Stekovics János, Sumanovics Szeptiszláv, Teleczky Plató, Tomasics Miklós és Tüköry Alajos képviselőket véglegesen igazolta s jelentésének a Ház elé terjesztésével Psik Lajost bizta meg.

A Vilmos huszárok érkezése.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délelőtt érkezett meg Nagyváradra a Bécsből városunkba áthelyezett 7. sz. új huszárezred, mely II. Vilmos német császár tulajdonát képezi s mely a 15. Pálffy huszárezreddel állomást cserélt.

A huszárok érkezése ugyan délelőtt tíz órára volt jelezve, de mégis éppen deket ütött már városzerte a toronyban, mikor az első pár huszár bekanyarodott a Ferencz József laktanya vasrácsos kapuján.

— Nem érdemelt meg bennünket . . .

— Nem, nem, mormogták reá a többiek kórusban, nincs is annak szíve.

— Ne bántatók a szegényt, szólalt meg a hátuk megett egy darabka finoman himzett rózsapiros csipke, kikukkanva a selyempapírosból, melybe gondosan pakolva volt.

A száritott virágcsokrok nagyot néztek.

— Mit tudsz te ahhoz? — mondta a megvető tekintetűk.

— Többet mint ti, — suttogott a selyemcsipke s fölfutott egy elszáradt kamélia szárára. En ott voltam a keblén, a legutolsó báljának éjszakáján.

Két elszárgult gyöngyvirág kíváncsian hajolt előbbre.

— Ugy, ugy, — suttogott tovább a selyemcsipke, s a hajszálnyi finom szálain megeredt a szó:

— Öröm volt a kezében lenni, oly ügyesen fel tudott igazítani a karsu szabásu kivágott selyemderékra, melyet arra az estére készített. Mosolygós volt az arca mindig, míg rám hajolt, s az édes tekintete mintha egyre azt mondta volna: Szép akarok lenni benned, nagyon szép . . . Alig bírta elvárni, hogy végre valahára előálljon a fiakker, a kesztyűjét kétszer is lehuzta s a neki pirult arcát nem győzte lehűteni a nagy toll-legyezőjével. A belépőjét is csak könnyedén vetette magára, pedig hideg egy éjszaka volt. Szikrát hányt a fagyos kővön

Tudósítónk az ünnepélyes fogadtatásról a következőket írja.

Gyönyörű őszi nap kedvezett Nagyvárad új házi huszárezredének megérkezéséhez tegnap délelőtt.

A helybeli lapok értesülései nyomán megtudva a közönség azt, hogy az új huszárezred tegnap érkezendik meg, már a kora délelőtti órákban nagyszámban lepte el a Rhédey-kert melletti ujhuszár-laktanya környékét s türelmesen várta, mikor fognak a délcég hadfiak kivont karddal kezükben feltűnni a poros országúton.

Egyik helybeli újság azt írta, hogy a huszárok »Komádiból« külön ronaton jönnek s e hirnek sokan fel is ültek, mert egész délelőtt szokatlan nagy járóközönség hullámozott fel s alá a vasúthoz vezető Fő-utcán és a Szent-László-téren, hogy megvárják az érkező ezredet.

A hir azonban nem felelt meg a valóságnak, mert a huszárok nem a vasúton, hanem lóháton jött még pedig a szalontai országút felől, mert így az ut hat kilométerrel rövidebb volt, mintha az egész városon átvonult volna előbb.

A huszárság fogadására ahuszár-laktanyába délelőtt 10 órakor a város kocsián kijöttek dr. *Bulyovszky* József polgármester, *Dus* László főügyész, *Rác* Mihály főjegyző, *Komlóssy* József, *Papp* János, *Végh* István, *Ragány* János, *Fekete* László, *Hegedűs* Géza, *Darvassy* Lajos, *Szokolay* Tamás ügyvéd, továbbá megjelent még dr. *Hoványi* Ferencz, főorvos, s többen a városatyák közül, hogy e város tulajdonát képező laktanyába bevonuló huszárságot ünnepélyesen és vendégszeretőleg fogadják.

Csakhamar lóháton megjelentek *Pokorny* Herman altábornagy segéd segédtsíztjeivel. *Aulich* Henrik és *Virányi* Géza ezredesek, *Wagner* alezredes, *Lauseh*, *Lukács*, *Jaczkovics* őrnagyok, *Kotauschek* Henrik népfelkeltési osztály-őrnagy, *Szentkirályi* százados, *Kroblanek* tüzérfőhadnagy és még többen a főtisztek közül.

Az értekezés.

Fél tizenegy óra tájban egy Vilmos huszárezredbeli főhadnagy vágatott be lebegő attilában az udvarra, hol a városi tanács tagjaival beszélgetett, *Pokorny* altábornagnak jelentést tett, hogy a huszárság közeledik.

a lozak patkója, s a fák tele zuzmarával. Egy két fordulás volt hozzánk a nagy szálló, a kocsi sebesen hajtott s a terem fényesen kivilágított ablakai már messzire virítottak az éjszakába. A zene szólott lágyan, édesen, s a szép kisasszonyunk szívére tette a kezét, hogy lecsillapítsa annak a sebes dobogását. A kapu alatt sürögtek forogtak a rendezők, s egyszerre hárman is ugrottak a kocsihoz. Egy közülök *Bodrogh Kálmán* volt, a másik, a másik, a ki-ért szép akart lenni a kisasszonyunk, — nagyon szép . . . Odanyújtotta a kicsi keztyűs kezét, s könnyedén ugrott le *Bodrogh* szerényen félre állott, az a másik kifutott egy újabb kocsirobogásra, s *Erzsi* egy idegen rendező fogta karon. Bementek az öltözőbe a sok hű, ragyogó asszony, leány közé. Alig értek azok egymástól. A megannyi elégedett arcuk mosolyogva sugárzott vissza a nagy tükrökből; egynek még a haján volt valami szépitési valója, a másik a virágot, szalagokat igazgatta vállain, — keblén. *Erzsi* félig odatámaszkodott az ajtóhoz, s tekintete kint járt a lépcsőn, déli nővényekkel diszitett folyóson, a merről a vendégek szállingóztak. Csak nem jön, — dobogott a szíve nyugtalanul, várta a »másikat«. A kísérője sürgette: menjünk, menjünk . . .

Szinte szédült, hogy karját fiatal ember karjába öltötte. A szeme homályos volt, s szórakozottan felelgetett. A »másik« már bent táncolt a teremben. Sorra vitte a ragyogó, hű

Erre az altábornagy kíséretével, mely mintegy 30 főre rugott, lóháton az érkező ezred elébe ment. Az udvaron és a kaszárnya előtt ezalatt már százakra menő néptömeg gyűlt össze, mely daczára annak, hogy a déli nap izzó sugarait ugyancsak intenzív módon lövelte alá a poros utra, nagy türelemmel ácsorgott az utcán s rendületlenül várta az érkező katonákat.

Ekkor még mintegy 3 kilométer távolságban voltak a huszárok a várostól s csak mesze a láthatár szélén felesillanó fehér porfelhőske jelezte jövetelük közeledtét. — Az új ezred bevonulására számosan mentek ki *Bérkocsik*-kal is egész a város határáig, hogy ott megállva végig nézzék az érdekes tarka képet, mit a bevonulás nyújtott.

Mintegy másfél órai várakozás után végre háromszoros trombitaszó jelezte, hogy a huszárok itt vannak.

A vártán álló huszárőrség *harsány* Gevehr heraus kiáltást hallatott s néhány pillanat múlva, midőn a tornyokban éppen a deket kezdték harangozni, nagy lódobogás és porfelhő közepett az utcai publikum hangos éljenzése közben az új ezred szép világoskék mentében bevágatott az udvarra élén *Pokorny* altábornaggyal és *Sthrör* Adolf huszárezredessel. A marczona hadfiak szép attilában s kezükben a fényes aczéllal festői látványt nyújtottak.

Az altábornagy snite-jével a jobb oldalon állást foglalva az érkező 4 század eskadrononként csata rendbe állott s a 4 fehér paripán ülő ezredkürtösök jelt adtak. Erre egy megható jelenet következett. Az ezredes ugyanis jelt fuvatott. Immára melynek végeztével *Sthrör* Adolf ezredes, ki gyönyörű almás szürke paripán ült, odavágtatott *Pokorny* altábornaggyhoz s jelentést tett az ezred megérkezéséről.

A tábornagy bemutatván kíséretének tagjait, *Sthrör* ezredes parancsot adott a leszerelésre, mire a huszárok egy szempillantás alatt földre ugorva, megeresztették a hevédert a hosszas masirozás után, mivel egész *Komád*-tól kezdve a 39 kilométernyi hosszú utat Nagyváradig egyfolytában tették meg reggel 6 órától délig, kifáradt lovaik istállósához láttak.

Az új huszártisztek élükön *Sthrör* ezredessel erre a jobboldali legénységi konyha

asszonyokat, lányokat. Egy-egy pillanatra föltűnt alakja majd megint elveszett, a csábító, csillogó forgatagban. *Bodrogh Kálmán* már ket-szer is meghajtotta magát *Erzsi* előtt, s a lány csak akkor vette észre, hogy megszólította. Nagysokára előkerült a »másik« is, s gépiesen, mintegy robot módra vitte körül *Erzsi*-t a teremben.

— Ki kell tenünk magunkért, — mondta s a a selyem zsebkendőjével törülgette az arcát.

— Szegény. — sajnálkozott *Erzsi*, de nem tudta megállani, hogy egy parányi gúnyt ne vegyitsen abba az egy szóba.

Pedig dehog volt az szegény, legalább ő úgy érezte hogy gazdag. Övé ez az egész csillogó terem, övé mind az a csillogó szemű asszony, leány. Válogathat köztük. Nem úgy mint azelőtt, mikor még nem volt semmi, mikor a kopotas kabátjával ott húzódott meg a kis *Fekete* *Erzsi* mellett . . . Önkénytelen pár lépést tett a szélső szeglet felé, a hova a leányt ép akkor tette le *Bodrogh Kálmán*. Aztán csak visszafordult. Jól vagyunk, — mondta, elűzve magától a pillanatnyi lelkiismeret furdalást, hisz az én helyemen ott van már amaz. S az átellenes tükörből vizsgálta arcukat. Alaposan szerelmesek egymásba, — vélte s felnevetett könnyedén, szabadon. *Bodrogh Kálmán* se vette észre az *Erzsi* szemén azt az átlátszó, nedves fátlyolt, mely a könnyeit takarta. Tán az tette még előtte szebbé,

épülete előtt álló tanácsagjaihoz mentek, hol dr. Bulyovszky József polgármester rövid, de meleg szavakkal üdvözölte a »Vilmos huszárokat«. Nagyvárad város nevében.

Sthrör ezredes tört magyarsággal ugyan, de mégis magyar nyelven, a szívélyes üdvözlőre köszönetet mondott a szíves fogadtatásért s kijelentette, hogy a polgárság és katonaság közötti jó viszony fenntartása neki fő feladatát fogja képezni.

Ezután dr. B u l y o v s z k y polgármester bemutatta a tanács tagjait az ezredesnek, mire mindkét fél kölcsönös bemutatkozása következett s az egész társaság bevonult a tiszti étkező pavillonba, hol Nagyvárad városa magyaros villásreggelivel fogadta az új huszárokat.

A villásreggeli.

A tiszti étkező két egymásba nyíló hosszú asztala mellé volt felterítve az előkelő társaságnak. Az asztalfőn a polgármester foglalt helyet. Jobbján Pokorny Herman altábornagy, balján Sthrör Adolf ezredes és sorba a többi magas rangú katonatisztek és a tanács tagjai.

A menü a következő volt:

Hideg felvágott,
Liba és marha pörkölt,
Sajtok, gyümölcs,
Bordeaux-i vörös, risling, sör.

Ezenkívül minden egyes teríték előtt néhány finom havanna szivar és egyiptomi cigarették heverték.

A kitűnő magyaros villásreggelit az új ezred aranyszélű, H. R. 7. monogrammal és császári koronával ellátott tányérjain szolgálták fel fehér kötényes huszárok s a maitre d. hétel szerepét Hegedűs Géza városi pénztárnok vette nagy buzgósággal és vendég szeretettel.

A második fogásnál felállott dr. Bulyovszky polgármester s rövid toaszijában az új ezredre üritette poharát.

A hangos éljenzéstől követett beszédre Pokorny Herman altábornagy válaszolt, ki határos beszédében a polgármesterre emelte serlegét. Majd felállott Sthrör Adolf ezredes s először magyar nyelven általános figyelem közepette a vendégszerető fogadtatásért mondott köszönetet Nagyváradnak, majd német nyelven folytatva szavait Pokorny altábor-

nagnak, mint egykori parancsnokának egészségéért ivott.

A dörgő »hoch« szólásoktól követett beszédekkel a tulajdonképi fogadtatás véget ért, de az egész társaság még a kora délutáni órákig maradt együtt a fehér asztalnál a legfesztelebb hangulatban, mely alkalomból örvendetesen tapasztaltuk, hogy az egész ezred tisztikara csaknem kivétel nélkül, kifogástalan korekkséggel beszéli a magyar nyelvet.

A legénységnek ugyancsak Nagyvárad városra költségre jó magyaros gulyáshust, továbbá bort és sört szolgáltak fel. A bevonulárol több fénykép felvételt eszközöltek.

Az új ezred 4 százada ezzel tegnap elfoglalta a csinosan kitarozott Ferencz József lakatanyát, mely a legénységnek is igen megnyerte tetszését, a többi századok pedig Pancsovára és Debreczenbe mentek garnizonba.

A tisztikar nagy részének még nem lévén lakása, a délutánt a lakás kivételre s a város megsejtelésére fordították.

A legények nagyjából kecskeméti és jászági fiúk lévén, igen örültek, hogy újra magyar városba lettek helyezve.

A magunk részéről is örömről fejezzük ki, hogy ily előkelő ezred lett városunkba áttéve, mert Nagyvárad társadalmi életére ez nagy kihatással lesz.

Isten hozta a »Vilmos huszárokat.«

Nemeskey Andor távozása.

Tizenkét esztendeig volt lelkéssze Nemeskey Andor a Szent-Lászlórol címzett várad-ujvárosi plébániának és e tizenkét év folytonos tanuja az ő hivei iránt érzett jószívűségének és törhetetlen papi jellemének.

Most távozik innen.

A bibornok-püspök bizalma nagyobb munkakört adott neki, az egyházmegye egyik legnépesebb plébániájának gondozását bizta rá.

Vasárnap bucsuzott el hiveitől, kiket szeretett, kik tisztelték, szerették őt. Megható volt a bucsuzás.

Arról a szószekekről, hol annyiszor hirdette az Ur igéjét, most szíve, lelke mélyéből átértzett bucsuszavai szálltak szét s amint felemlgette hiveinek ragaszkodását, buzgó áldozatkészségét, a mint tovább folyt a beszéd, fátyo-

lozottabb lett a hang néha s a komoly, erős jellemű ember könnyezett.

Aldást könyörgött aztán hiveire és biztosította őket, hogy valahányszor új plébániáján imádkozni fog hiveiért, mindig belefoglalja imájába Szt-László plébániájának hiveit.

Tegnap már átadta a kinevezett helyettesnek a plébániát és holnap délelőtt új 10 órakor munka terére utazik, átveszi a csabai plébániát.

Tegnap bucsuzott az esperesi kerületől is mely éppen az őszi gyűlését tartotta. Itt való ságos szívből jövő meleg óvációknak volt a tárgya. Dencs János esperes meleg bucsu beszéde után jó időre félbeszakadt a gyűlés, oly óvációkkal vette körül az egybegyűlt papság, távozó érdeműs társát.

A gyűlést követő ebéden is folyton megmegujult az óváció s a mit mindig érezhetett most hatalmas nyilvánulásban láthatta paptársai szeretét.

Csabán, mint halljuk nagy készülődés folyik a hivek között plébánusunk méltó fogadására.

Köztünk igazi szép emléke marad a távozó plébánosnak és őszinte tiszteletünket viszi magával új hivei közzé.

Isten áldását kérte hiveire, Isten áldását kéri hivei minden munkájára.

Egy biharmegyei ember jubeliuma.

— Brückner Ferencz. —

Egy biharmegyei születésű ember, kit nem igen ismernek nálunk, de illő, hogy megismerjék, üli ma jubileumát. Brückner Ferencznek hívják azt a derék férfit, ki daczára annak, hogy csak egy egyszerű szegény kereskedő mégis 25,000 forintot szerzett az ország 7 különböző kath. legény egyesületének és körének ez által is bebizonyítván azt, hogy a szegény ember is képes nagy dolgokat tenni egyháza és vallásáért, csak ügybuzgó jóakarattal kell hozzá.

Biharmegyében született és ma a Deiler templomi ruha szállító cég ügynöke Jámbor szülei már zsenge korában a vallásos életre fogták. 1847-ben mint tanonc bekerült egy soproni fűszerkereskedésbe, a hol velőságas tőkéjévé vált gazdájának. Tréfás modora, tanulságos beszélgetése különösen sokat vont a boltba, hogy a Franzl tréfáit, avagy ügyességét láthassák (már akkor is meg volt benne a büvészi »véna«) Hogy meddig tartózkodott s mit művelt Sopronban, azt adatok igazolják. Már mint tanonc maga köré gyűjté társait s mikor az ugynevezett »Feueramt« (Feuerabend) beköszöntött, felolvasást tartott társainak, s az akkor még vajudó kath. tanonc-egyletnek megalakításához nem kevésbé közreműködött.

1860-ban Bécsben találjuk, a hol néhai Hódics soproni kanonok ajánló levelével Gruscha plébánoshoz (később tábor-püspök s jelenleg herczegérsekhez) jött, a ki meglátta a szerény ifjuban a jövő emberét. Egyelőre egy kath. legényegyesületi könyvtár rendezését bizta rá, majd a kath. legényegyesület tiszteletbeli tagjává nevezte ki.

A Bécsben mindinkább elharapódzó szocialis áramlatok ellensúlyozására több helyt vált szükségessé kath. legényegyesületek felállítására s ezeket részben vagy egészben Brückner bácsi szervezte. A 70-es évektől kezdve egész napjainkig, számtalan kath. legény egyesület, tanonc-egyesület, Vincze egyesület és kath. kör. megszilárdításán, sőt megalakításán határozatosan közreműködött, úgy, hogy édes magyar hazánkban kevés helyt nem fordult meg, a hol büvészi játékával a czél kasszáját egy pár (sokszor száz) forinttal is ne gyarapította volna. Csak futólagosan átkutatva lapjainkat, több helyt előcsillan a Brückner név, valamely jótékony keretéből.

Kezelt egyéniség volt ő a legmagyarabb kir. herczeg, József és magas családja előtt.

bűbajosabbá. Delejes zsihongás futotta keresztül tagjait a leány karjának érintésére, — hogy a szürke, ködös hajnalon a kocsijukhoz vezette Erzsí bágyadtan dült hátra az ülésen s a lecsukott szempillái alól lassan, lassan szivárogtak azok a nagy lelki erővel visszafojtott csöpek. Az anyja nem szólt, úgy tett, mintha nem is vett volna észre semmit.

No és másnap elment hozzájuk Bodrogh Kálmán. Elment minden héten kétszer, s aztán még sűrűbben. Akkortájt találkozott Erzsí a »másikkal« újból. Tréfásan kérte az:

— Gratulálhatok-e már magának?

Erzsí csupa daczból s csak azért is kacagva nyujtotta neki a kezét:

— Hát persze!

Maga se hitte, hogy az még komolylyá válhatik.

— Kire vársz, mikor Bodrogh olyan derék jó ember, — mondogatta Feketéné a lányának, s Erzsí a sok, sok álmatlan éjszaka után csak végre rá gondolta magát mégis. De a hogy telt, mult a nap, a hét, — Erzsinek úgy tetszett, mintha inkább a temetésére készülnének. Keserves volt látnia a völegénye boldogságát, mikor ő maga szenvedett mellette. Hát egy egész életlen kereszttől így kell bolondítani valakit? — Odanyomta homlokát a hideg ablaküveghez, s fáradtan bámult le az utcára. Valaki üdöngött az áttelenedes aldon. Hosszú köpött kakát volt rajta, s az arca sápadt, be-

esett. Erzsí megrettenve huzódott vissza, s egy pillanatra ott látta a »másikat« a csillogó, ragyogó forgatagban a hiu asszonyok, lányok közt, hát leperzselte a pille szárnyát? . . .

... Ti nem tudjátok milyen a lányok szíve, lelke. Nem kell neki a boldogság, mit szépen fölcizomázva, csaknem erőszakkal tesznek elébe, — hanem keresi a másikat, a bizonytalant . . .

A szélső szobából behallatszott a Feketéné temérdek szemrehányása:

— Ez a borzató költség mibe belevertük magunkat, s még hozzá a világ nyelve . . . Könnyelmű megdondolatlan leány, így dobja el a szerencséjét.

Szóltanul pakolgotott, takarítgatott az, a földről is felszedte az elejtett fércszálakat. Azután bement a kis vizitszobába, s az elszáradt virágcsokrokat rakosgatta sorjába. Azok közt megtalálta s selyempapirosba pakolt kis rózsaszínű csipkedarabkát. Elpirult mert észre jutott valami, — valami bántó . . . Majd odagyűrte azt is a sok penészes virág közé, s elgyönyörködött a kályhába fellobogó lángjokban. Nézte nézte a szökelő sárga-vörös lángnyelveket, melyek megemésztének egy nyomasztó, nehéz állom utolsó megmaradt tanuit, s megdicsőítve új életre ébresztik a régi, haladók boldogságát.

Mert bizonyosan hitte, hogy most már vizsgálja fog jönni az a »másik« . . .

Alesthon bármikor szívesen látott vendég: s mikor a b. emlékü László főherceg St. Paulba (Karinthiába) indult, Unter-Drauburgban találkozott László főherceggel, a ki ezen üdvözléssel szólította meg: »Jó reggelt, Brückner bácsi!« s kezét nyujtva kérdezősködött, hogy hogy került oda. Brückner elmondta, hogy Fehérvárról járt, a hol a katolikus legényegyesület mulatságán rendezett előadást. Aztán elmondta, miként varázsolt a székesfehérvári piacon ezüst forintosokat a tojásokba s mint rémültek meg erre a fehérvári kofák stb.

Többször büvészkedett jótékony czéla Frigyes kir. herceg és fenséges családja előtt Pozsonyban mindig valamely kath. ügy, vagy egyesület javára. T o s c á n a főherceg is élvezettel nézte vigig a keresztény szocialista büvészi produkcióit. Kedvence volt a grófi és bárói családoknak s ha Brückner bácsi vidékükön járt, szent hogy meghívták egy kislátványosságra és meg is pumpolta őket az ő kath. legényegyesületei javára. De nemcsak főurainak, hanem a nagymélt. klérus előkelő tagjai is örömmel fogadták Brücknert, a ki nem átalította a a jó ügyért ott, a hol lehetett »tenni« áldozatok áran is. Különösen szerették a szemérmiumokban, a hol az ő látványos estéivel valóban maradandó emléket hagyott a klérus juniorban. Mikor »Brückner bácsi« elment, egy vagy két hétig az ügyesebb »leviták«, »studium« után az öreg escomotör mutatványait utánózták.

A szeretházakban is kedvelt vendég volt és nem egyszer verte fel a »refectorium« esendjét vig hahota, mikor Brückner bácsi »ördön-gős manipulációval« bravurozott.

Pozsonytól—Szabadkáiig, Komáromtól Veszprémig, Szombathelyig, Székesfehérváron át, Pécsig stb. minden nevezetesebb kath. hitközségben megfordult és kieműklálta az alkalmas időt, hol és mikor lehetett a kath. legényegyesület és egyéb üdvös egyesületek érdekében tenni.

Ilyen áldozat és keresztény önzetlen lelkesedés mellett volt könnyen elérhető, hogy közel 25000, mond huszonöt ezer forintokat »büvészkedett« össze nemes czélokra. Isten áldja meg érte!

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen.

Október 4. Megyei közíg. bizottsági ülés.

Október 14. Városi közügyek.

Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. n. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Felkérjük előfizetőinket kikérni előfizetése szeptember végén lejár annak mielőbbi szíves megújítására nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **A király ünneplése.** A koronás magyar király fejedelmi ténye, mely szerint saját udvartartásának költségeiből a magyar történelem tíz kimagasló alakjának emlékszobrot emeltet, országSZerte óriási lelkesedést és örömet keltett. Nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is mozgalom indult, hogy méltó módon fejezze ki az egyes törvényhatóság szeretetét, ragaszkodását, örömét a királyi kegy megnyilatkozása felett. Mint illetékes helyről értesülünk, Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága szintén ki fogja fejezni hódolatát a király előtt, de még eddig *semmi irányban nem tettek lépéseket.* A napokban fognak a vezető egyéniségek értekezni e tárgyban s indítványt nyujtanak be a közgyűléshez, hogy Ő Felségéhez köszönő és hódoló feliratot intézzen a törvényhatóság. Ugyanezen értekezlet alkalmával állapítják meg, hogy rendki-

vüli közgyűlés összehívását kérik-e, vagy az októberi rendes közgyűlésen tárgyalják az indítványt.

* **A várad-kerületi papság gyűlése.** Tegnap tartotta a nagyvárad esperesi kerület papsága őszi gyűlését az újvárosi plebánián. A gyűlésen részt vettek D e n c s János, cz. kanonok, esperes-plebános, N e m e s k e y Andor, G á b r i e l y Lajos, B u d z e y György és R i c h t e r Jenő plebánosok, T a r n a y Károly helyettes lelkész. M a k u c z Ernő zárdalelkész, B á z á r Gyula, hittanár, L é k y Kornél és P á l f f y Béla káplánok. A gyűlést szent mise előzte meg, melyet N e m e s k e y Andor tartott. A hivatalos előterjesztések után P á l f f y Béla olvasott fel érdekes értekezést a hitoktatás tanmódjáról az elemi iskolában, mire hosszabb eszmecsere indult meg a felvetett kérdések felett. Majd jegyzőkönyvileg kifejezték részvétüket a várad-olasz hitközség volt gondnokának, Báró D ö r y Józsefnek és egy derék tanítónak S á n d o r Alajosnak halála felett. Végre bucsut vettek a más kerületbe tartozó N e m e s k e y plebánostól. Erről lapunk más helyén számolunk be. Gyűlés után terített asztalhoz ültek a kerületi tagok.

* **A király nevenapja.** Jövő hétfőn üli meg ő felsége névnapiját. Ez alkalomból kétszeresen ünnepélyes módon fogják megülni a király névünnepét azon alkalomból, hogy a 10 magyar szobor felállítására nézve kiadott rendelete által oly fényes tannjelét adta irántunk érzett szeretetének, s hogy bebizonyította azt, miszerint együtt érez nemzete szívével. A nagyvárad kir. jogakadémia polgárságához tegnap lelkes hangú felhívás érkezett a kecskeméti jogászoktól, melyben azok tudatják, hogy október 4-én fáklýásmenettel egybekötött ünnepelet rendeznek s felhívják a nagyvárad jogászságot is, hogy a napot országos nemzeti ünneppé tegyék s városunkban is hasonló ünnep rendezésének eszméjét tegyék magukévá.

* **Az aradi gyásznap.** Október hatodikán az aradi gyásznap emléket Nagyváradon is kegyelettel fogják megünnepelni. Az olaszii plebánia templomban gyászmise lesz, a jogakadémiai polgárság pedig Rulikovszky sirjára koszorút helyez. Az aradi gyásznapra is küld egy küldöttséget a jogakadémiai ifjuság. Itt nagy pompával ülik meg a gyásznapot. Este a a színházban a negyvennyolcas időkbel vett bárgyú színdarabot, a Jókay »Keresd a szíved« című drámája kerül színre.

* **Felhívás a szavazat összeolvasó bizottsághoz.** A plebániái ötös bizottságok által az autonómiai képviselő választásról felvett jegyzőkönyvek átvizsgálása, illetőleg a szavazatoknak teljes nyilvánossággal leendő összeszám-lálása iránt a központi bizottság f. hó 30-án d. e. 9 órakor a kath. kör elnöki helyiségében ülést tart, melyre a nváradúvárosi, nvárad-velencei, peczeszölösi, pecze szentmártoni, és biharpüspökii bizottságok elnökei, mint a központi bizottság tagjai tisztelettel meghívtnak, illetőleg mulaszthatlan megjelenésre felkértnak. Nváradolaszi 1897 szeptember 27-én. Dencs János, központi bizottsági elnök.

* **Szerenád Mezey Mihálynak.** A nagyvárad zenekedvelők dalárdája pompás szerenáddal lépte meg tegnap este a zenekedvelők egyesületének elnökét, Mezey Mihályt, névestéje alkalmából. A dalkör tagjai fáradhatatlan karmesterükkel élükön 9 órakor mintegy harminczan jelentek meg a Mezey ház kitűnő akusticájú udvarán, hol esinos lampionjukat meggyujtva, Thern Károly »Szerenádját« remekül adták elő. Ezután egyik dalárdista, Imrik Gusztáv ügyvédjelölt tolmácsolta szép szavakban a dalkör ragaszkodását s önzetlen jókívánságait elnökük iránt, mire Mezey Mihály meghatóttan válaszolt a szónok szívből eredő szép szavaira,

s összetartásra és további lankadatlan buzgalomra buzdította őket. A dalárda ezután Belez-nay »Édes leánykám« és Palotássy »Naptól vizit« cz. darabokat praecizitással énekelte el.

E szerenáddal a zenekedvelők dalköre ismét bebizonyította életképességét. Ismerjük a karmester s az új erővel fölfrissült tagok ambícióját s a legnagyobb reményekkel várjuk a téli szezonban az ígért kellemes órákat.

* **Pártjelölés az akadémián.** A jogakadémiaán tegnap tartotta meg a Milye-párt jelölését mind az önképzőkörif mind az segélyegyleti tisztségekre. Örley Dénes értekezleti elnök indítványát, hogy a párt önképzőkön elnökül Milye Gyulát jelölje, egyhangulag nagy lelkesedéssel fogadták el. Nilye megköszönve a bizalmat, előterjesztette azon dolgokat, a melyeknek keresztülvitelét a legsürgősebbeknek tartja. Ezután megtörténtek a jelölések e tobbiállásokra is. Segélyegyleti elnökül a párt Puskás Béla III. évest jelölte, majd pedig megalkották a segélyegyleti tisztikart.

* **Az új tüzerlaktanya átadása.** A nagyvárad »Vilmos tüzerlaktanyát« holnap reggel 9 órakor adja át ünnepélyesen a városi tanács a városunkban állomásozó 7. sz. tüzerezrednek. Az átadás után villásreggeli lesz. A fűzes »Noth-Kaserne«-ből a tüzerek tegnap már meg is kezdték az átköltözködést új lakhelyükre. Ez alkalomból érdekes volt, hogy az ágyuk számára készített oszlopos épületbe az ágyukat nem lehetett bevinni, mivel az egyes oszlopok rekeszei között szűk volt a távolság, úgy, hogy tegnap az oszlopok oldalait fél kör alakban ki kellett ütni, hogy a lőszer kocsi elhelyezhető legyenek.

* **Néhai Gr. Batthyány József vagyona.** Tegnap a nemrég elhunyt gróf B a t t h y á n y József a nagyvárad kath. kör néh. elnökének vagyona került az örökösök között, közjegyző előtt kötött egyezség útján felosztásra. A ropant vagyon áll 100.000 magyar holdnyi földbirtokból, melynek területén 80 község van, nagymennyiségű kézpénzből és értékpapirokból, végül több budapesti, bécsi és pozsonyi bérházból. A kötött egyezség a rengeteg hagyatékról a következőképp intézkedik: Dr. gróf B a t t h y á n y Lajos, a ki a bécsi egyetemen a tudományoknak szenteli magát, kapta a mosonmegyei köpcseni kastélyt és uradalmat, az oroszlanosi, bebai (Torontál m.) és a hevesi horthi uradalmakat, végül a pozsonyi palotát, gróf T a x i s Jánosné kapta Pinkafőt, a vasmegyei Szölnököt, a pestmegyei Akasztót, és egy bécsi bérházat; gróf P o n g r á c z Frigyesné kapta a szuvai és illésházi birtokokat, és egy pozsonyi bérházat; gróf B e t h l e n Aladárnéra jutottak a Bihar megyében lévő élesdi és sólyomkői kirtokrészek, a györmegyei radványi birtok és egy budapesti bérház, gróf B a t t h y á n y Tivadarné a hevesi Adacsot és Kiszneket, továbbá Lajthafalut, Körtvélyest és Pámát kapta Mosonyban, végül gróf P á l f f y Béláné Kis- és Nagy-Magyart Pozsonymegyében, gróf P á l f f y Jánosné pedig Gáthát és Kilitit Mosonyban és egy mosonyi bérházat kaptak.

* **Biharmegye régi huszárlaktanyája.** Nagyvárad városa óriási költséggel felépített sűrű egymásutánban a katonai laktanyákat s a katonai kincstár a bérletnél a lehető legkevesebb bért fizeti, épenséggel nincsen haszna az építkezésből a városnak. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy pl. a Bécsbe távozott huszárok minő rongálásokat okoztak az épületeken, nagy összeg megy évenként javításokra a bérösszegeből. Midőn a Ferencz József laktanyát felépítette Nagyvárad városa, remélte, hogy Biharvármegye törvényhatósága méltányolni fogja azokat az előnyöket, melyek a laktanya felépítéséből Biharvármegye közönségére is háramlanak. Megszabadul a megye közönsége ugyanis a katonabeszállásolás kellemetlenségétől. A hozzájárulás iránti felszólításra Biharvármegye törvényhatósági bizottsága kimondotta, hogy fedezet hiányában pénzbeli hozzájárulást nem adhat, ha-

nem ingyen átadja Nagyváradi városának a Nemzeti hid közelében levő régi huszárlaktanyát. Akkor a város nem vette igénybe a vármegye ajánlatát s a dolog feledésbe is ment. A régi laktanyát használja egy katonai különítmény, de a katonai kincstár nem fizet semmi bért, csupán az épület javíttatást eszközli. Midőn híre jött, hogy Gyuláról áthelyezik a honvédhuszárokat Nagyváradra, a város intéző körei azt vélték, hogy kellő átalakításokkal a régi laktanya megfelelő elhelyezést nyújt a hová húzóknak. Hivatkozva a megyebizottság korábbi határozatára, felkérte a társtörvényhatóságot a laktanya átbozsajítására. Mint értesülünk, az alispáni hivatal a napokban értesítette a városi tanácsot, hogy az ócska laktanyát csak oly feltétel mellett hajlandó a városnak átadni, ha biztosítékot nyújt a város, hogy 25 évig nem szállásolnak el állomásra huszárok Biharvármegye területén. A honvédelmi miniszter, a hova szintén ilyen értelemben felírt az alispán, oly értelmű választ adott, hogy ilyen hosszú időre nem biztosíthatja a vármegyét arról, miszerint nem lesz ily hosszú idő alatt a vármegyében katonaság beszállásolva. Így tehát Biharvármegye nem csak ingyen nem adja a rozoga kaszárnyaépületét, hanem olyan feltételt szab, amit Nagyváradi városa nem is teljesíthet.

* **Elnapolt tárgyalások.** A mai napra kitűzött ügyek közül Molnár Gergely súlyos testi sértési és Seffer Dávid sikkasztási ügyét a törvényszék, mivel a tanúk közül többen nem jelentek meg elnapolta.

* **Román Sándor halála.** Román Sándor budapesti egyetemi tanár tegnap reggel Szászsebesen meghalt Román 1826-ban született Össiben. (Biharvármegyében) 1862-ben nevezték ki a budapesti egyetem románnyelvi tanszékére rendkívüli s 1889-ban rendes tanárnak. Huszonegy esztendeig képviselte az országgyűlésen a magyar-csékei kerületet. Több román lapnak volt a szerkesztője s néhány munkát írt a román nyelvről s irodalomról, régebben a nagyváradi főgymnáziumban is tanította a román nyelvet. Érdekes hogy mi okozta Magyar-Csékei Román bukását, midőn utóljára fellépett képviselő jelöltnek. Az akkor már 21 éves képviselő ellen ugyanis az ellenjelölt kortesei azon fogással éltek, hogy azt a hirt terjesztették róla s a nép előtt miszerint ha újra megválasztják, így 4 év múlva 25 éves képviselő lesz Román s így majd nyugdíjazni fogják, melyet majd nekik kell megfizetni. Az év hatott s Román megbukott.

* **Vilmos huszárok megérkezése Debreczenbe.** A Vilmos huszárok 4-ik századadélnegy órákor érkeztek Debreczenbe. A szoboszlói uton elibük mentek Zerlihe őrnagy, Kossa és Sották kapitányok, a helybeli 39. gyalogezredtől. Egy skadron huszárság és a káder (pótszázad) érkezett meg, összesen száznyolcvan ember s nyolcz tiszt. A megérkező Vilmos huszárokat a Salétrom laktanya előtt a városi tanács képviselőiben. Varga Károly és Csóka Sámuel aljegyzők meg a szállásbiztosok, továbbá katonai tisztikar tagjai fogadták. A délczeg huszárok 39. gyalogezred zenéje mellett vonultak be a Salétrom laktanyába. Este 8 órákor a Bika a szálloda éttermében ismerkedési estély volt, a melyen a Vilmos huszárok tisztjei és a debreczeni közös és honvéd tisztikar tagjai teljes számban vettek részt. Az ismerkedési estélyen a katonazenekar játszott.

* **Hat sir, kilencz koporsó.** F. hó 27-én temették el a kolozsvári katasztrófa halottait. A kilencz koporsó a boncztanai intézet előtt volt felállítva, s minthogy az elhunytak között vegyest voltak katolikusok, kálvinisták és unitáriusok, 3 pap végezte a temetési szertartást, mely után a gyászmenet a temető felé indult.

Avagy másfél kilométernyi utat mindkét oldalról óriási néptömeg, legkevesebb 3—4 ezer ember lepte el. Az egyik sirba 3, a másikba 2 koporsót helyeztek, a többieket külön temették. A koporsók felett 3 munkás beszélt. A két első meghatott hangon búcsuzott az elhunytaktól, csak a harmadik apostrofálta őket, mint a *tőke áldozatait* s hívta fel a munkásokat, hogy tartsanak össze, értsenek egyet. A temetés egyébiránt a legnagyobb rendben folyt le.

* **Leszerelés.** A nagyváradi 4-ik honvéd gyalogezrednél, tegnap kezdődött meg a leszerelés. A bakák örömtelt szívvel rakták le a fegyvereket s ma pedig a ruhákat is levetik. A leszerelés tulajdonképpen ma fog megtörténni s holnap már utnak eresztik a szegény bakákat a hosszas katonádsi után. A honvédségnél, valamint a közshadseregben hatodikán lesz a berukkolás, (a zsidóknak hetedikén). Az önkéntesek holnapután már megkezdik a szolgálatot.

* **Szóló-tolvajok.** Saison szerű dologilyenkor, hogy minden nap két-három, sőt négy szóló-tolvajt is kísérnek be a rendőrséghez. Három nap óta megkezdődött ez a lopási szezon. Tegnap ismét két atyafit kísértettek be a hegybíró, kiket, aztán a kapitányi hivatal hazaküldött, hogy enyves kezükkel, a szülőfalujokat boldogítsák.

* **A katonaság köréből.** Ő felsége elrendelte, hogy Palatinus József nagyváradi 4 számú honvéd gyalogezredbeli százados őrnagyi helyi alkalmaztatásra előjegyeztesse.

* **A rendőrség új beosztása.** Október hó elsejétől kezdve a rendőrségi hivatalnál új beosztás lép életbe. Tekintve a mostanában e hivatalnál előfordult rendkívüli sok változást, október elsején az egész változást, vagy is az új változást közölni fogjuk.

* **Sok az eszkimó.** Hogy napjainkban milyen óriási mérvet öltött a kenyérért folytatott harc, bizonyítja azt egy a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál megürelt állás. Szabó József pénzügyi fogalmazó, nyilvántartási biztos nyugalmába lépven, helyére pályázatot hirdettek. Tegnapielőtt telt le a pályázati határidő s ez ideig *negyven* egyen adta be kérvényét. Különbéféle tisztviselők s néhány kisebb földesurból áll a pályázó had s most nagy köztük az izgatottság, hogy ki lesz hát a szerencsés eszkimó, aki elüti e nyolczszáz forintos állást.

* **A lottogyűjtődék kárpótlása.** Amint a »Dohányárusok közlönye« legközelebbi száma jelenti, október hó 1-én egy pénzügyminiszteri rendelet lép életbe, mely 57418. szám alatt tegnap bocsájtatott ki s melynek alapján mindazon lottogyűjtődék, melyek egyszersmind dohánytözsdek birtokában vannak, lottójutalékaik veszteségeért az alább felsorolt kedvezményben részesülnek:

1. Mindazon lottogyűjtődék, melyek forgalmuk után 100 frtnál kisebb jutalékot huztak, semmiféle kárpótlásban nem részesülnek.

2. Mindazoknak, melyek jutalék fejében 100—500 frtot kerestek, a következő három évben a tözsdeadó felét elengedik.

3. Amely gyűjtődéknek jutalékképp 500—1000 frt kifizetett évente, azoknak a jövő három év alatt a tözsdeadó háromnegyedrésze engedtetetik el.

4. Végre mindazon, gyűjtődéknek melyek a lottóforgalomból 1000 frtnál többet kerestek jutalékképpen a következő három évben az egész adót elengedik. A pénzügyminiszterium e rendelete az érdekelt körökben bizonyára nagy meglepéssel vétetik tudomásul, minthogy ezen adó elengedésénél aránylag nagyobb összegről van szó.

* **Kitiltott nyomtatványok.** A belügyminiszter tudatta a hatóságokkal, hogy a budapesti Guttenberg nyomdából kikerült »Az elvtársakhoz« című magyar és német nyelven közétett szociál-demokrata nyomtatványok, bárhol található példányai lefoglalandók s a vizsgálóbírószághoz betérjesztendők.

* **A tiz forinton aluli számlák bélyegmentessége** érdekében több kereskedelmi kamara kérvényt intézett a kereskedelemügyi mi-

niszterhez. Az a körülmény, hogy a tiz forinton aluli számlák Ausztriában bélyegmentesek, nálunk pedig nem bélyegmentesek, nagyon sok visszásságra adott okot, mert magyar kereskedők az ausztriai kereskedők ilyen bélyegmentes számláit köteiesek voltak itt bélyeggel ellátni és valamely felülbélyegző hivatalhoz elküldeni. Ez persze nagy idővesztéssel és felesleges munkával járt, a mit ha elmulasztottak, irgalmatlannal megletelezték és megbírságotlák őket. A kamarák mozgalmának meg volt a hatása, mert a pénzügyminiszter a tiz forinton aluli számlákat a jövő évtől kezdve felmenti a bélyegkötelezettség alól.

* **Eltűnt asszony.** Schlésinger Regina férj. Schwarcz Zsigmondné nagyváradi kávéházi pinczér neje mult hó közepén lakásáról hirtelen távozott s azóta nyoma veszett, most a nagyváradi rendőrség országosan körözi.

* **Kutyagarázdálkodás.** Ma a rendőrségnél panaszt tett Szerényi Imre, hogy Madarász Gyula kutyája őt megharapta s ezért kérte Szerényit nyolcz forint fájdalomdíjban elmarasztalni. A rendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot.

* **Megfékezett dühöngő.** Rézbanyán tegnap beállított egy Bartos György nevű ember Guttmann Lőrincz kereskedő boltjába és ott egy üveg sört kért, amit a kereskedő megtagadott, mivel ott italt a helyiségben inni nem szabad. Erre Bartos neki ugrott a kereskedőnek, leteperte s fojtogatni kezdte. A viaskodásban a kereskedőt véresre karmolta s talán meg is fojtja, ha véletlenül segítség nem érkezik. Alig tudták megfékezni a dühöngőt, össze vissza tört butort ablakot s aki utjába került azokat rugta s arcul csapta. Végre a csendőrség megfékezte e valóban közveszélyes egyént, kitől már mindenki rettegni kezd, mert már eddig is sok bajt okozott a községben.

* **Egy kntya harapás következményei.** Érdekes ügyet tárgyalt ma a törvényszék. A mult év június 25-én történt, hogy Svarcz Jakabné diószegi lakos elment látogatóba Kalmár Sándorhoz. Midőn azonban nevezett udvarába bement, őt panaszolt kutyája lábszárán megharapta s ennek következtében súlyos teste sértést szenvedett. A mai tárgyaláson Kalmár tagadta, hogy az ő kutyája harapta volna meg panaszost s mindenáron bizonyítani akarta ezen dolgot, de hiába. A törvényszék őt bünsőnek mondotta ki a súlyos testi sértésben s ezért *nyolcz napi fogházra és öt forint pénzbüntetésre* s ezen kívül 62 forint kártérítésre ítélte. Az ítélet ellen mindanyian fellebbeztek.

A román kiráivi pár Budapesten.

— Távirati tudósítás —

A székesfőváros rövid egy hó lefolyása alatt tegnap ismét királyi vendéget fogadott falai között. Károly román király ugyanis nejevel, ki »Carmen Sylva« álnévalatt világirodalmi hírnévre emelkedett, tegnap délután fél 3-kor Budapestre érkezett.

A főváros, mely még mindig a német császár látogatásának lelkesült hangulatában van, a román királyi párt is nagy óvázciókkal fogadta.

A bevonulási ut mentén a diszitéseket átalakították, az árbocokat friss lombfüzerekkel látták el s mindenüvé hatalmas kék, sárga, vörös román lobogókat alkalmaztak. Az egész utvonal így ismét impozáns benyomást tett az új lobogóival.

Ez alkalomból Budapestre érkeztek Ottó és József főherczegek továbbá Mária Jozefin és Klotild főherczegnők. Ottó főherczeg kíséretében Montenuovo herczeg, főudvarmester, Mária Jozefa főherczegnő kíséretében Montenuovo herczegnő főudvarmesternő és Pallavicini örögnő udvarhölgy is megérkeztek.

Már a déli órákban ellepte az utakat a közönség annyival is inkább, mert ezuttal katonai kordon nem volt. A mint feltűnt kirá-

Iyunk fogata, a melyben ő felsége jobbján Mária Jozefa főhercegnővel a pályaudvarra hajtattott, a nép óriási éljenzésbe tört ki s ő Felsége, a ki román rendjelekkel diszitett huszártábornoki ruhát viselt, látható örömmel fogadta az ovációt. A mint ő Felsége a pályaudvarra érkezett, legelőbb is herceg Lobkovitz tábornok, Rohonczy altábornok s több magas rangú katonatiszt kíséretében a Károly román király nevét viselő 6-ik gyalogezred diszszázadát tekintette meg, azután az ott egybegyűlt notabilitások mindenikével váltott néhány barátságos szót.

Az érkezés.

Budapest, szept. 24. (Saj. tud. táv.) Pontban három óraker jelentették ő Felségének, hogy a román királyi párt hozó udvari vonat közeleg, mire királyunk a vágányok felé közeledett, tőle pár lépésre hátrább állottak József és Ottó főhercegek, közvellen királyunk mellett Mária főhercegnő, oldalt a román király szolgálatára kirendelt vezérkari tisztek, hátrább a hadtest parancsnok a csillogó díszbe öltözött tisztikarral s a többi notabilitásokkal.

A mint a vonat berobogott a katonazene a román néphymnuszt zendítette rá s királyunk közvetlen az udvari kocsihoz lépett, melyből legelőször a román király szállott ki s aztán Erzsébet román királynét segítette kiszállani. A román király, aki osztrák-magyar ezredének ezredesi ruhájában volt, és királyunk kétszer megölelték egymást, majd ő felsége a román királynénak akart kezét csókolni, a ki azonban kezét hirtelen vissza vonva, az egybegyűltek döngő éljenzése közepette, megcsókolta királyunkat.

A román király melegen üdvözölte József és Ottó főhercegeket s a királyné is ki e közben már szívélyes társalgásba bocsátkozott Mária főhercegnővel, ki-tüntető nyájassággal üdvözölte a főhercegeket s a bemutatottakat. A bemutatások után ő Felsége és a román király a dísz századot tekintették meg s ezután a nép tüntető éljenzése közt az udvari váró termen át a kint várakozó fogatokhoz indultak.

A bevonulás ugyan azon az ut vonalon történt, melyen Vilmos német császár bevonult. Az utak, a merre a menet elhaladt mindenütt gyönyörűen fel voltak díszítve s a merre a szem látott, mindenütt a román és a magyar trikolor lengette az enyhe őszi szél.

Különös ováció tárgya volt ezüst fehér hajával s üde piros arczával a román királyné, a ki a meleg ovációt, kendő lobogtatás és mély hajlongással köszönte meg.

A közuti vasut villamosa.

Száhlender Károly jelentése.

(Folyt. és vége.)

3.) Szt. László-téri elág: — Teleky utcái reform templom, Rhédey kert, vagy Szt. László téri elág: — Kossuth utca, Löblé gyár.

4. Löblé gyár — V-Velence állomás. Vonalszakaszt 5 krt kíván szedni, azonban kedvezményeket fog életbe léptetni; és pedig:

I. M. A. V. Nagyváradi állomástól — V-Velence állomásig vagyis 4 vonalszakaszon át = 15 kr.

II. M. A. V. Nagyváradi állomás — N-Teleky utcái református templom, vagy Löblé gyár 3 szakasz = 10 kr.

III. M. A. V. Nagyváradi állomás Szt. László

ló tér vagy Szt. László tér. V-Velence 2 szakasz = 8 kr.

Gyermekek két évtől 10 évig

az I alatti vonalon = 8 krt.

a II. III vonalon = 5 kr.

a IV. Egy vonalszakaszon legalább 2 gyermek = 5 krt.

A gyermekek menetjegyére vonatkozólag megjegyzem, hogy a vasuti üzlet szabályzat szerint a gyermekek 4 éves korukig díj nélkül szállíthatnak, és kívánatosnak tartom, hogy ezen határozmány itt is életbe léptessék; hogy továbbá egy 10 éven aluli gyermek egy vonalszakaszra 3 krt fizessen, mert az, hogy 2 gyermek mennyit fizessen t. i. 5 krt az megvan határozva, de hogy 1 gyermek mennyit fizessen, az a tervezetben nincsen felelve.

Csak kisebb és könnyebb kézi podgyaszt szabad a kocsihoz hozni, nehezebb és terjedelmesebb podgyaszt, ha az egy általjában felvehető, darabonként az illető vonalszakaszra külön váltandó menetjeggyel továbbítottik.

23. A szolgálati rendőrség és tüzesetek alkalmával a tűzörség díjmentesen szállítatik.

23. A városi hatóság hivatalos közgei részére személyre szóló 15 drb szabadmenet jegyet bocsájt rendelkezésre.

Megjegyeztetik, miszerint szükségesnek találom, hogy a szerződésbe a teher szállítás Maximalis díjtételei is felvétessenek.

Továbbá, viteldíj leszállítások esetei és vétessenek fel, p. o. ha 7 éven át tiszta a jövedelem a 10%-ot eléri akkor a tőkének 8%-jára megfelelőleg szállítassanak le a díjtételek.

A szerződésnek a megállapított időn tul való meghosszabbítására nézve a tárgyalást 3 évvel az újrat előtt kell megindítani.

A városnak 40 év múlva megváltási joga van, a mely következőleg contemplantatik:

1.) A város, az engedély okirat alapján kibocsátott, vagy jövőben kormányhatósági engedélyvel kibocsátandó elsőbbségi vagy egyéb kötvények ntján felveendő kölcsönöket, a menyiben azok törlesztve még nem volnának, — megfizetni átvállalja.

2. A vasutnak a megváltást közvetlen megelőző 7 évi adóköteles jövedelmének, melyből a legjobb és a legmostohább év levonatik; melyből továbbá levonatik az 1-ső pontban említett tartozásoknak 5 évi törlesztésére szükséges összege, az ugy fenmaradó jövedelem 5 évi átlaga 4%-al tőkésítetni fog és ezen tőkésítési összeget tartozik a város a vállalkozónak készpénzben megfizetni.

Erre nézve a megváltási jog nem 40, hanem 25 évben lenne meghatározandó.

A jelentés ezután részletesen megemlékezik egyéb előfordulható esetekben a város részére kikötendő előnyök iránt.

Ezen szerződés annak lejártá etött egyik fél által sem bontható fal, önként azonban megszűnik, ha az engedményes csödbe jut vagy az engedély a törvényben vagy az engedély okmányba kikötött bármely oknál fogva megvonatik. Ugy szinte az engedély megvonását javaslatba hozhatja a miniszternél a város, ha a vállalat az üzemet, akár csak egy vonal részen is 90 napig szüneteltetné.

A jelentés ezután lényegtelenebb pontokat sorol fel s azután áttér a »Részvény társaság villamos és közlekedési vállalatok számára« által benyújtott tervre Ezt azonban most nem közöljük, mivel lesz alkalmunk annak idejében azt részletesen és kimerítően ismertetni midőn az új terv be lesz adva.

Száhlender Károly végül azt indítványozza, hogy miután a gőzmozdonyu közuti vasutnak a minisztérium az előmunkálati engedélyt már megadta, miután egy miniszteri szakkeg a reviziót már megejtette; miután a szerződési tervezetbe foglalt feltételek olyanok, hogy azok a tárgyalást alappal képezhetik, mondja ki a bizottság, hogy a »Nagyváradi villamos vasut« építésére nézve a tárgyalásokat a »Nagyváradi gőzmozdonyu vasut r. t.-gal megkezdje és a másik vállalkozóval »a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára« ez idő szerint tárgyalásba nem bocsátkozik.

Nagyváradi 1897. Szeptember 14.

Száhlender Károly.
törvényhatósági bizottsági tag.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Apró novellák. Prigl Olga nevét jól ismeri a mi olvasóközönségünk s így szinte felesleges munkát teljesítenénk, ha a sajtó alól nemsokára kikerülő elbeszélés kötetében, melynek czime »Apró novellák« lesz, dicsérni akaránk. Nem is tesszük ezt, hanem csak egyszerűen jelezzük annak a megjelenését, mert Prigl Olga azon írók közé tartozik, kiknek neve már eleve is garanciát nyújt arra nézve, hogy a mit nevük alatt kiadnak, azt valóban is érdemes volt a nyomdafestéknek átadni. A fiatal író nő lapunknak kezdettől fogva egyik legkedveltebb tárczairója, kinek rövid lélegzetű novelláit élvezettel olvasta mindenki s csak örömmel veszik bizonynyára első könyvének megjelenését. — Prigl Olga nem bonyolult pszichológiai problémák megfejtését tűzi ki maga elé, sem idegizgató eseményeket nem vesz be elbeszélései keretébe, hanem a mindennapi életből kikap egy-egy epizódot, egy-egy alakot s azt minden czikornya és fellengős stíl keresése nélkül leírja, egyszerű, természetes nyelvezetten, mert nem izgatni, hanem csak szórakoztatni akar, van azonban a fiatal novellairónőnek sajátossága, hogy t. i. stílusával belopja azokat a nemes és egyszerű gondolatokat, melyek megkapják önkéntelenül is az olvasót s daczára a szürke mindennapos dolgoknak, bizonyos derűs napfény ömlik el minden elbeszélésén. Az »Apró novellák« előfizetési ára egy forint, a mely a szerző czimére Gyomára küldendő be. — Különös jóakaratóba ajánljuk az olvasó közönségnek.

A »Vasárnapi Lapok« e heti száma a következő diszes tartalommal jelent meg. Felköszöntök, Dr. P a p Zoltántól. — Emlék, költemény C a r m e n Sylva-tól, R ó n a Béla fordításában. — A román királyi pár. — Mars a világhírű rajzoló. S a l a m o n Ödöntől. — I. Ferenc József, mint vadász. — A régi és modern művészet. L. től. — Szögyény-Marich László. — Könyv és mosoly, regény Beniczkyné Bajza Lenkétől. — Pletyakovács, életkép Á b r á n y i n é Katona Klementintől. — Idegen uralkodók Magyarországon. B a l o g h Miklóstól. A mi vendégünk. V é r t e s s Józseftől. — Czigány zenészek az udvarnál. M a r k ó Miklóstól. — Péchy Tamás. — Divat. — Képeinkhez.

Képei: Bevonulás az Albrecht-uton. — A román királyné. — A román király. Bevonulás a Kerepesi-uton. — A bélyei vadásztársaság. — Mars (Maurice Bonvoisin) arcképe és 4 rajza. — Szögyény Marich László. — Szögyény-Marich Lászlóné. — Geran Vilma báróné. — Szögyény Marich László és családja. — A rögtönzött Hungarizszoor a Ferenc József-téren. — Ő felségeik a gazdasági muzeumnál a Városligetben. — A pletyakovács illusztrációja. — A tatai hadgyakorlatokról, 12 kép. — A hegymászó álma (Kiss György műve). — Bivaly-pár (ifj. Vastag György szoborműve). — Hangulatkép (Tölggyessy Arthur festménye). — Diadalkapu az Albrecht-uton. — Diadalkapu a Kerepesi-uton. — Radies Béla bandája díszben. A budapesti takarékpénztár és Zalogkölcsön-intézet részvénytársaság palotája az Andrassy-uton. Előfizetési ára 8 frt. egy évre, l a p u n k o l v a s ó i n a k 6 frt. A kiadóvállalat: »Könyves Kálmán irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság, Kerepesi-ut 17.

SZINHÁZ.

Salvini második fellépte.

— Makranczos hölgy. —

A nagy olasz művész második fellépése, meggyőzőtt bennünket, hatalmas művészetének sokoldalúságáról. Látni tőle a nagy brit alkotásait, látni azt az utólrhetetlen alakítást valóban páratlan élvezet.

A »Makranczos hölgy« című vigjáték főalakját játszotta s daczára az olasz előadásnak, akinek csak fogalma is van e darabról, az fel tudta fogni, megtudta érteni Salvinit, ki gesztussaival, mimikájával valóban páratlan tőkéllyel fejezte ki azt, mit nyelvén meg nem értett a közönség.

Méltó befejezése ezek az estélyek a szini sasonnak s igazán sajnálatos, hogy a közönség a műértő közönség, a műértő közönség, valóban indolens módon viselkedik az előadások

iránt. Ezt azonban azon körülménynek tudjuk be, hogy idegen nyelven folynak az előadások. Pedig ez nem elég ok, mert mindenki megértheti úgy, amint azt Salvini kreálja.

A földszint teljesen üres volt, sőt még a páholyok sem voltak egészen megtelve. De aki jelen volt, sohasem fogja felejtetni a Salvini művészetét, ki olyan nagy vigjátékokban is, mint a tragédiákban. Szép alakja, kellemes organuma, aztán hozzá az alakító erő, mely valóságos csodálatra ragadja az embert együttvéve a művészi tökély imponáns polczára emelte Salvinit.

Petruccio szerepét adta s nagy munkájában a társulat tagjai kiváló igyekezettel támogatták, bár ez nagyon sokszor nem sikerült nekik. Vannak a társulatban nagyon gyenge tagok, kiknek gyengesége Salvini erőteljes művészetével mellett még jobban kitűnik s ez az oka annak, hogy a tegnapi előadás bár magas mivon állott, néhány tag részéről kívánni valót hagyott maga után.

A tegnapi előadás után Salviniról megalakíthatjuk véleményünket. Világhírű művésznék tartjuk, ki egy új iskolát teremt s ki a fiatal színész generációnak valóban mintaképe lehet. Olyan iskola ez a Salvinié, mely a művészetet egy nagy lépéssel fogja előre vinni.

Az előadásokról csak annyit mondunk, hogy igazán nagy mulasztást követ el, aki legálább egyszer meg nem nézi e nagy művészt, ki átérzi mindazt, amit bemutat, nem óriási pátoszokban s falat rengető bömbölésekben látja a művészetet, hanem érzést, lelki állapotot fest, szóval a művészet fenséges részét ragadja meg s azt szedi izekké s ezzel hódít, ezzel kelti fel a csodálatot maga iránt. Pszichológiai színész, ki nem a fülnek, hanem a szívnek játszik s nem a muló halást keresi, hanem azt, mely napok multával csak nő az emberben. Ilyen színész Salvini s ezt tette őt naggyá s ezért veheti mintaképül a fiatal generáció.

A magyar színészetnek pedig legnagyobb hibája, hogy homlokegyenest ellenkezik az olaszszal. Pillanatnyi hatást hajhász s mit sem ad arra a hatásra, mely állandóan megmarad s mely világhírű művészeket teremt.

Élvezettel nézzük Salvinit s benne az igazi művészet megtestesülését.

(M. J.)

Igazságszolgáltatás.

Sorozat előtt. Régi szokása a magyar legénynek, hogy mielőtt a sorozásra menne, mulat. Így történt ez a mult évben is Nyüveden. Itt is össze gyűlt a sorozás estéjén, márczius elsején a korcsmában a falu fiatalsága s mulatott. Azonban ezen mulatságnak vége szakadt a mikor Ur Bálint már ittas állapotban egy poharat vágott barátjának Ur Józsefnek a fejéhez. Ezen ütés következtében Ur József súlyos testi sértést szenvedett s ezért lett ma Ur Bálint felelősre vonva. A mai tárgyalásra megjelent nagy számban a nyüvedi lakosság, és végig érdeklődéssel kísérte a tárgyalást. A tárgyalás során vádlott arra hivatkozott, hogy öntudatlan állapotban követte el tettét, s a tanuk is ezt bizonyították. Daczára ennek, a törvényszék Ur Bálintot súlyos testi sértésben vétkesnek mondotta ki s ezért nyolcz napi fogházra ítélte s öt forint pénzbüntetésben elmarasztalta. Ítélet ellen mind vádlott, mind közzvádló felebbeztek.

TÁVIRATOK.

Kihallgatás a királynál.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. táv.)
Ő Felsége a király tegnap d. e. a képviselőház ülése előtt Szilágyi Dezsőt a képviselőház elnökét háromnegyed óráig tartó magánkihallgatáson fogadta.

A királyné utazása.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. táv.)
Meránból írják: A királyné ő Felsége reggel háromnegyed 9-kor Wallseebe utazott. A királyné az ünnepélyes fogadtatás mellőzését kérte.

A püspöki konferencia.

Budapest, szept. 24. (Saj. tud. táv.)
Ma délelőtt a budai primási palotában a hercegprimás elnöklete alatt konferencia volt, melynek tárgyát a kath. autonomia ügye képezte. A gyűlésről elmaradásait Schlauch Lőrincz bibornok püspök, Samassa érsek Hidassy, Szmrecsányi, Mayláth, Meszlényi, Schniszer és Pável püspökök kimentették. A mikor Ivánkovics roznói püspök előterjesztette az autonomia ügyét, élénk vita fejlődött ki, melyben a jelen voltak mindannyian részt vettek.

Hírek az udvarból.

Bécs, szeptember 28. (Saj. tud. távirata.)
Stefania özvegy trónörökös nő Brüsseltől és Jenő főherceg Stockholmból ide érkezett.

A külügyminiszter Budapesten.

Budapest, szeptember 28. (Saj. tud. táv.)
Goluchovszky gróf külügyminiszter ma reggel nejjével Murat hercegnővel Budapestre érkezett és a Hungária-fogadóba szállott. A külügyminiszter kíséretében jelen vannak Pettel udvari tanácsos, ki már a tegnapi napon megérkezett, Mérey Kajetán osztálytanácsos és Gagern báró udvari titkár, kik a mai napon érkeztek a miniszterrel.

Járvány Angliában.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. táv.)
Londonból írják: Maidstoneban a komlóhántó telegek szennyvíze megfertőztette az ivóvizet és tifusz-epidémiát okozott. Eddig 825 megbetegedés történt, amelyek közül 15 halálos volt. Naponként 50 megbetegedés történik.

Badeni a párbaj után.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. távirata.)
Jenő főherceg ma meglátogatta Badeni gróf miniszterelnököt. — A miniszterelnök állapota teljesen kielégítő; az éjet nyugodtan töltötte. A miniszterelnök felkelt.

Az ázsiai felkelés.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. távirata.)
Simlai hírek szerint Westucerdth, Elles tábornok első dandárának parancsnoka, ma megtámadta a felkelő Kudh a Kelek falvait. Az ellenség heves ellent állást fejtett ki, de később a hegyek közé volt kénytelen menekülni. Az angolok később a hegyeket is megszállták, szétrombolták az ottani erődöket és tornyokat s azután visszavonultak. Az ellenség azután megint összeszedte csapatait, de az angolok a tábort és Maxim-ágyuk fedezete mellett mozdulataikat jól kivihették. Az angolok részén 5 sebesülés történt.

Elfogott anarchisták.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. távirata.)
Madridi hírek szerint a tegnap elfogott 7 egyén letartóztatására feljelentés adott okot, amely anarchista összeesküvéssel vádolta őket. A rendőrség egy másik feljelentés folytán a Bravo Murillo utcán lefoglalt egy gyanus gépet és még egy embert letartóztatott, akit anarkistának tartanak.

KÖZGAZDASÁG.

Megszűnt a sertésvész. Mint örömmel jelentjük, Nagy-Szalontán a sertésvész teljesen megszűnt. A szalontai járás főszolgabírája már megtette e tárgyban jelentését a megyei alispánhoz s remélhető hogy a sertésvész zár működés fölfog oldatni mindkét községre nézve.

Hogy a hus? Az országos statisztikai hivatal most közli az élelmiszerek júliusi havi árait. Ezek szerint a hivatalos adatok szerint a marhahúst legolcsóbban 40 krajczárért Budapesten, Debreczenben, Nagyváradon és Szegeden lehetett kapni. A legmagasabb husár Budapesten 2 frt. 50 kr, tisztított vesepecsenye, amit másutt nem jegyeznek. Aradon 80 (52), Kassán 60 (56), Kolozsvárott 48 (44), Pécssett 52 (48), Pozsonyban 70 (60), Sopronban 72 (60), Szabadkán 56 (52), és Temesvárott 56 (54) kr. volt a marhahus. A borjúhus legkisebb ára 40 kr Kolozsvárott volt; legnagyobb — 1 frt 20 kr. — Budapesten, Aradon 80 (60), Debreczenben 60 (48), Kassán 60 (54). Kolozsvárott 60 (40). Nagyváradon 60, Pécssett 50 (48) Pozsonyban 72, Sopronban 100 (72), Szabadkán 64 (60), Szegeden 60 (50), Temesvárott pedig 66 (60) kr. volt a borjúhus ára. A szalonna legolcsóbb Budapesten volt — 48 kr. legdrágább Szabadkán 80 kr. a disznósir legolcsóbb Budapesten volt — 56, kr. legdrágább Budapesten, Nagyváradon és Sopronban 72 kr. A faggyut legjobb árért Budapesten adták el 60 kr.ért. legolcsóbban ugyancsak Budapesten 13 kr.ért.

NAGYVÁRADAI SZINKOR.

Idénybérlet érvényes.

Nagyvárad, 1897. évi szeptember 29-én

Saltarelli Angolle olasz színtársulatával.

FELEMELT HELYÁRAK.

Salvini Gusztáv, a világhírű tragikus felléptével.

ROMEO és JULIA.

Tragédia.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap, csütörtökön:

Salvini Gusztáv ur felléptével.

A VELENCZEI KALMÁR.

Tragédia.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A

„VENDEGLŐSÖK LAPJA“

XIII. évfolyam.

Szerkeszti és kiadja: *Thász György.*

Megjelenik minden hónap 5-én és 20-án.
Előfizetési ára: félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ nélkülözhetlen tanácsadója a vendéglősöknek, szállodásoknak, kávéosoknak, korcsmárosoknak, borkereskedőknek és regálébérlőknek.

Számos ipartársulat és szakegyesület

hivatalos közlönye.

Eddigél több ezer vendéglőben van elterjedve országsherte, tehát a legnagyobb sikert ígérő orgánom hirdetésekre.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ ebben az esztendőben mozgalmat indított a regálé eltörlésére, az italmérési adó leszállítására stb.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ szerkesztősége és kiadóhivatala: 289 1-2

Budapest, VII., Akácfa-utca 3. szám.

Állást keres.

Égetői illetve téglamesteri állást keres helyben vagy esetleg vidéken az e szakmában jártas 34 éves férfi, szerény feltételek mellett ki most is egyik vidéki nagyobb városban mint önálló mester működik s jó bizonyítványokkal rendelkezik. Az állását **november hónapban már elfoglalhatná.**

Czime: a kiadóhivatalban. 288 1-1

Olcso tisztán kezelt HEGYI BOROK eladók

50 literen felüli mennyiségben, hectoliterenként 30., 36., 40., 50., és 60 forintért szállítanak 1880-iki egy liter 60 kr., 1883-iki 60 kr., 1885-iki 50 kr., 1886-iki 50 kr., 1887-ik 30 kr., 1888-iki 36 kr.

A hordók előállításai árban számítanak és 6 héten belül visszavétnak a borok után vét mellett szállítanak. A borok tisztaságáról és valódiságáról kezkesdem.

Becsés megrendelésüket kérem,
271 19-0

tisztelettel
Czegeledy Sándor
Zöldfa-Szálloda bérloje.

BUTOROK

legnagyobb választékban

▶ jutányos árban ▶

ízléses és legszolidabb kivitelben

KILLER EDE

butorkereskedő

cs. és kir. udvari szállítónál

NAGYVÁRAD,

BAZÁRSZOROS 374. sz. alatt [Mayr-ház]

kaphatók hol ugy a legszerényebb, mint a legdiszesebb

szobaberendezések és diszitések

kifogástalanul eszközötnetnek.

256 12-20

FELHIVÁS!

A közeledő őszi idényre megérkeztek a *legújabb divatú*

kalap-, czipő- és uri-divatczikkek

melyek kizárólag

— jó minőségben —

és rendkívül

— olcsó árban csak is —

„Reichard áruházában“

Nagyvárad, Fő-utca, Orsolya zárda épület
szerezhetők be.

230-17-25

A marbúrgi czipő gyár egydülű főraktára.

♣ *Eredeti angol és olasz kalapok.*

♣ *Nyitendőkben folytonos újdonságok.*